

„SUBOTICA-TRANS“				
SUBOTICA				
Primljeno: 260116				
Org. jed.	broj	vrsta	vrednost	
01/2	221/1			

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

5-4 - 3267 / 15
Београд
ДП

дел.бр. 48610 датум 31.12.2015.

ГРАДСКА УПРАВА - СУБОТИЦА
Служба за општу управу и заједничке послове

Примљено: 13. 01. 2016				
ОРГАН	Org. jed.	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ
		344-48/16		

ГРАД СУБОТИЦА
ГРАДСКА УПРАВА
НАЧЕЛНИКУ

24000 СУБОТИЦА
ул. Трг Слободе 1,

Поштовани,

Поводом недавних дешавања у возилима јавног превоза, Заштитник грађана са становишта своје надлежности и руковођен начелом сарадње, на основу члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана¹, сматра значајним и добрим да вам превентивно укаже на следеће предлоге које би требало размотрити и прихватити с циљем да се њиховим предузимањем допринесе унапређењу заштите гарантованих права особа са инвалидитетом.

- Градска управа града Суботица треба да упуту свим превозницима који обављају јавни линијски превоз путника на територији града Суботица обавештење које треба да садржи основне одредбе Закона о кретању уз помоћ пса водича², односно о правима и обавезама запослених о поступању у јавном превозу, као и о другим питањима од значаја за заштиту права особа са инвалидитетом.
- Градска управа града Суботица треба да предузме све неопходне мере и радње с циљем информисања и подизања свести грађана³, односно корисника јавног превоза о праву особа са инвалидитетом на кретање уз помоћ пса водича у возилима јавног превоза, укључујући одговарајуће информативне плакате, брошуре и слично.

Заштитник грађана је из средстава јавног информисања сазнао за догађај од 28. децембра 2015. године, када је возач аутобуса на линији 25П градског јавног предузећа града Београда поступио посебно некоректно и непримерено јер је захтевао од путнице која се кретала уз помоћ пса водича да напусти возило. Такође, иста путница се нашла у истој ситуацији само дан касније, 29. децембра 2015. године, на линији 14 када је возач трамваја градског јавног

¹ „Службени гласник РС“, бр. 79/2005 и 54/2007.

² „Службени гласник РС“, број 29/2015.

³ Сви појмови који се користе у овом тексту у мушком роду обухватају исте појмове у женском роду

предузећа града Београда захтевао од ње да напусти возило. Такође, примећено је да су и путници поступили некоректно према путници тако што су је врећали и захтевали да напусти возило говорећи како журе или се враћају са посла или да имају друге обавезе.

Закон о кретању уз помоћ пса водича уређује право особа са инвалидитетом на кретање уз помоћ пса водича у јавном превозу, објектима и површинама у јавној употреби и у радном простору прописујући следеће: особа са инвалидитетом која се креће уз помоћ пса водича јесте слепо или слабовидо лице, лице које користи инвалидска колица и свако друго лице које има статус особе са инвалидитетом у складу са законом које се креће уз помоћ пса водича. Пас водич је пас који се користи као подршка у кретању или у терапеутске, рехабилитацијске или друге сличне потребе особа са инвалидитетом, а који је прошао посебну обуку у складу са законом и који је видно обележен адекватном опремом. Право на кретање уз помоћ пса водича подразумева слободан приступ и кретање у јавном превозу, објектима и површинама у јавној употреби и у радном простору, као и у сваком другом простору. (члан 3 ст. 1. 2. и 4). Особа која се креће уз помоћ пса водича има право на коришћење свих превозних средстава у јавном превозу, укључујући и задржавање на свим просторима који су предвиђени за путнике (члан 4 став 1).

Иако је овај орган дошао до сазнања да је поводом конкретног догађаја ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“ јавно упутило у име свих запослених извињење путници, као и да је саопштило да ће тим поводом бити покренут дисциплински поступак против возача и да су сви возачи упознати са одредбама поменуте градске одлуке о јавном превозу, Заштитник грађана сматра да је из превентивних разлога неопходно упутити наведене предлоге надлежним органима јавне власти како би се убудуће спречила иста или слична поступања возача јавног превоза према особама са инвалидитетом и омогућило остваривање њихових права гарантованих прописима Републике Србије. Особе са инвалидитетом су међународним и домаћим законодавством препознате као рањива група, која је различитим баријерама у понашању и окружењу онемогућена да оствари пуно и ефикасно учешће у свим сферама друштвеног живота, равноправно са осталим грађанима. Онемогућавање приступа физичком окружењу и услугама, сматра се актом дискриминације, односно недопуштеним понашањем.

Мишљења смо да је недопустиво да се понављају увек исти или слични проблеми у раду органа јединице локалне самоуправе и да се не предузимају конкретне активности на отклањању уочених проблема како би се спречило повређивање права и интереса и оправданих очекивања грађана заснованих на закону.

Уочавајући недостатке који представљају сметњу за делотворно остваривање права рањиве групе грађана, Заштитник грађана је, користећи своја овлашћења из члана 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана, нашао за сходно да вам упути ове предлоге у нади да ћемо и убудуће остваривати законом предвиђену сарадњу, с циљем унапређења рада ваших органа и служби и унапређења права грађана, посебно рањивих група грађана попут особа са инвалидитетом.

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

ZAKON

O KRETANJU UZ POMOĆ PSA VODIČA

("Sl. glasnik RS", br. 29/2015)

Sadržaj zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se pravo osoba sa invaliditetom na kretanje uz pomoć psa vodiča u javnom prevozu, objektima i površinama u javnoj upotrebi i u radnom prostoru.

Načela

Član 2

Ovim zakonom obezbeđuje se ostvarivanje ustavom zajemčenih osnovnih načela koja se odnose na uživanje ljudskih prava, a naročito na zabranu diskriminacije i uvođenje posebnih mera radi postizanja pune ravnopravnosti osoba sa invaliditetom sa ostalim građanima i razrada prava na dostojanstvo i slobodan razvoj ličnosti.

Pojmovi

Član 3

Osoba sa invaliditetom koja se kreće uz pomoć psa vodiča (u daljem tekstu: osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča) jeste slepo ili slabovido lice, lice koje koristi invalidska kolica i svako drugo lice koje ima status osobe sa invaliditetom u skladu sa zakonom koje se kreće uz pomoć psa vodiča.

Pas vodič je pas koji se koristi kao podrška u kretanju ili u terapeutske, rehabilitacijske ili druge slične potrebe osoba sa invaliditetom, a koji je prošao posebnu obuku u skladu sa zakonom i koji je vidno obeležen adekvatnom opremom.

Instruktor psa vodiča je lice koje obavlja poslove obuke psa vodiča.

Pravo na kretanje uz pomoć psa vodiča podrazumeva slobodan pristup i kretanje u javnom prevozu, objektima i površinama u javnoj upotrebi i u radnom prostoru, kao i u svakom drugom prostoru.

Pravo na korišćenje javnog prevoza

Član 4

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ima pravo na korišćenje svih prevoznih sredstava u javnom prevozu, uključujući i zadržavanje na svim prostorima koji su predviđeni za putnike.

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ne plaća voznu kartu za psa vodiča, bez obzira na smer i dužinu puta na teritoriji Republike Srbije.

Pod javnim prevozom, u smislu ovog zakona, smatra se prevoz u drumskom, železničkom, unutrašnjem vodnom, vazdušnom, gradskom i drugom saobraćaju.

Pravo na korišćenje objekata u javnoj upotrebi

Član 5

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ima pravo korišćenja svih objekata u javnoj upotrebi, kao što su objekti državnih organa, organa autonomne pokrajine i lokalne samouprave, kao i drugih organa i organizacija, pravnih i fizičkih lica, objekti u oblasti obrazovanja, socijalne i zdravstvene zaštite, kulture, sporta, turizma, ugostiteljstva i drugih delatnosti.

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ne plaća ulaznicu za psa vodiča za korišćenje prostora i objekata u javnoj upotrebi.

Bliže uslove i način korišćenja objekata u javnoj upotrebi u oblasti zdravstvene zaštite od strane osobe koja se kreće uz pomoć psa vodiča, sporazumno propisuju ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar nadležan za poslove unapređenja položaja osoba sa invaliditetom.

Pravo na slobodan pristup i boravak na javnim površinama

Član 6

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ima pravo na slobodan pristup i boravak na javnim površinama kao što su javne saobraćajnice, trgovi, ulice, pešački prelazi, parkovi, zelene površine i druge površine za kretanje i boravak lica.

Pravo na slobodan pristup i boravak u radnom prostoru

Član 7

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča ima pravo na slobodan pristup i boravak u radnom prostoru, odnosno prostoru u kojem osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča obavlja poslove.

Pravo instruktora psa vodiča

Član 8

Odredbe čl. 4-7. ovog zakona primenjuju se i na instruktora psa vodiča, u toku trajanja obuke psa.

Obaveza omogućavanja ostvarivanja prava

Član 9

Pravno lice, odgovorno lice u pravnom licu i preduzetnik dužni su da omoguće osobi koja se kreće uz pomoć psa vodiča i instruktoru psa vodiča ostvarivanje prava iz čl. 4-8. ovog zakona.

Osposobljavanje za kretanje sa psom vodičem

Član 10

Osposobljavanje osobe koja se kreće uz pomoć psa vodiča za kretanje sa psom vodičem organizuje i sprovodi javno priznati organizator aktivnosti obrazovanja odraslih, u skladu sa zakonom, na osnovu posebnih programa prilagođenih potrebama i mogućnostima osoba koje se kreću uz pomoć psa vodiča kojima se stiču znanja, sposobnosti i veštine koje obuhvataju samostalno kretanje, kretanje sa psom vodičem, dobrobit životinja, zoopsihologiju i socijalizaciju u porodici, u skladu sa zakonom.

Na posebni program iz stava 1. ovog člana mišljenje daje ministarstvo nadležno za poslove unapređenja položaja osoba sa invaliditetom.

Javno priznati organizator aktivnosti obrazovanja odraslih iz stava 1. ovog člana izdaje dokaz o stečenim znanjima, sposobnostima i veštinama.

Odgovarajuća isprava

Član 11

Osoba koja se kreće uz pomoć psa vodiča i instruktor psa vodiča poseduju odgovarajuću ispravu na osnovu koje se ostvaruje pravo na kretanje uz pomoć psa vodiča.

Pod odgovarajućom ispravom iz stava 1. ovog člana podrazumeva se:

- 1) dokaz o stečenim znanjima, sposobnostima i veštinama za kretanje sa psom vodičem za osobu koja se kreće uz pomoć psa vodiča;
- 2) dokaz o završenoj obuci - za psa vodiča;
- 3) dokaz o osposobljenosti za obavljanje poslova obuke psa vodiča za instruktora psa vodiča.

Ispravu iz stava 2. ovog člana koja je izdata u inostranstvu zamenjuje odgovarajuća potvrda ministarstva nadležnog za poslove unapređenja položaja osoba sa invaliditetom.

Potvrdu iz stava 3. ovog člana ministarstvo nadležno za poslove unapređenja položaja osoba sa invaliditetom izdaje pod uslovom da je ta isprava izdata od strane ovlašćenog lica, da je nadležni organ zemlje u kojoj je izdata isprava potvrdio da se radi o registrovanom, odnosno licu ovlašćenom za njeno izdavanje, i da su dostavljeni prevodi te isprave i potvrde, u skladu sa zakonom, na jezik koji je u službenoj upotrebi u Republici Srbiji.

Nadzor

Član 12

Nadzor nad primenom ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za poslove unapređenja položaja osoba sa invaliditetom.

Kaznene odredbe

Član 13

Novčanom kaznom od 200.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako osobi koja se kreće uz pomoć psa vodiča ili instruktora psa vodiča zabrani ili ne omogući:

- 1) pravo na korišćenje svih prevoznih sredstava u javnom prevozu, uključujući i zadržavanje na svim prostorima koji su predviđeni za putnike (član 4. stav 1);
- 2) besplatan prevoz za psa vodiča (član 4. stav 2);
- 3) korišćenje objekata u javnoj upotrebi (član 5. stav 1);
- 4) besplatan ulazak za psa vodiča u objekte u javnoj upotrebi (član 5. stav 2);
- 5) slobodan pristup i boravak na javnim površinama (član 6);
- 6) slobodan pristup i boravak u radnom prostoru, odnosno prostoru u kojem lice koje se kreće uz pomoć psa vodiča obavlja poslove (član 7).

Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 100.000,00 do 400.000,00 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana preduzetnik.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 150.000,00 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice - instruktor psa vodiča koji se kreće uz pomoć psa vodiča van trajanja obuke psa vodiča (član 8).

Prelazne i završne odredbe

Član 14

Nadležni ministri doneće bliže propise na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Državni organi, organi autonomne pokrajine i lokalne samouprave, drugi organi i organizacije, pravna i fizička lica usaglasiće odluke i uskladiće način rada sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 15

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se protekom roka od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.